

NOTA DE PREMSA. Octubre de 2014

Un estudi de l'Institut d'Investigació en Atenció Primària (IDIAP Jordi Gol) determina que és bàsic conèixer si els cuidadors pateixen sobrecàrrega i ansietat, per detectar precoçment els maltractaments a les persones dependents.

EL 33% DE LES PERSONES ANCIANES CUIDADES ES TROBEN EN RISC DE PATIR MALTRACTAMENTS

- ✓ El maltractament a persones grans és poc conegut i detectat entre els professionals de l'atenció primària.
- ✓ El 40% dels cuidadors de persones grans se senten ansiosos i exhausts, cosa que suposa un risc de maltractament per a la persona a qui cuiden.
- ✓ Segons l'Organització Mundial de la Salut, cada any moren al món 2.500 ancians per maltractaments.
- ✓ L'objectiu de l'estudi ha estat conèixer què els passa, a les persones que cuiden: si se senten cansades i estressades.
- ✓ L'objectiu final és facilitar que des de l'atenció primària es prengui consciència d'aquest tema i es puguin detectar els factors de risc del cuidador (especialment la sobrecàrrega i l'ansietat) que poden desembocar en l'abús i el maltractament de la persona atesa.

L'estudi

L'estudi s'ha centrat a esbrinar el percentatge de situacions de risc de maltractament associades al fet de cuidar persones dependents, i els factors que poden predisposar a aquestes situacions, com ara l'ansietat, l'estrès i el cansament dels cuidadors. Aquests factors, que es poden detectar des de les consultes d'atenció primària, ajudarien a prevenir el maltractament de les persones cuidades.

La investigació s'ha fet sobre una mostra de 829 cuidadors, en 72 equips d'atenció primària. Se'ls ha passat un qüestionari validat al Canadà i anomenat Cribratge d'abús per al cuidador, *Caregiver Abuse Screen* (CASE). Es basa en un conjunt de preguntes del tipus: *teniu problemes perquè la persona a qui cuideu controlï el seu geni?, us veieu forçat a actuar contra la seva voluntat?, trobeu difícil controlar el comportament de la persona a qui cuideu?*, etc.

S'han vinculat aquests resultats amb els d'altres tipus de qüestionaris que analitzen aspectes com ara l'ansietat, la depressió, la sobrecàrrega, la relació prèvia a la dependència amb la persona a qui es cuida, així com els aspectes positius del fet de cuidar.

Resultats

Les respostes al qüestionari han posat de manifest que **un percentatge gens menyspreable de cuidadors pateix ansietat i sobrecàrrega, que són factors de risc de maltractament. Un 68% dels cuidadors pateix sobrecàrrega segons el test de Zarit¹ i un 55%, ansietat.**

De fet, segons les respostes al qüestionari CASE, **quasi el 40% dels cuidadors ha dit que sovint es troba tan cansat i exhaust que no pot satisfer les necessitats de la persona anciana a qui cuida.** Un 20% ha manifestat que sovint havia de rebutjar o ignorar les peticions d'aquesta persona. Un 45% manifesta tenir problemes per controlar-li el caràcter, i un 32% declara que sovint es veu forçat a actuar contra la seva voluntat o a fer coses que pensa que no estan bé. De fet, un 42% dels cuidadors ha dit que a vegades es veia forçat a ser dur o sever amb la persona a qui cuiden.

El qüestionari CASE ha mostrat, finalment, **que un 33,4% de les persones grans cuidades es troben en risc de patir abús o maltractament.**

QÜESTIONARI CASE DE RISC D'ABÚS, RESPOSTES POSITIVES	
	Total=829 N (%)
A vegades té problemes perquè controli el seu geni?	376 (45,4)
Sovint es veu forçat a actuar contra la seva voluntat o fer coses que pensa que no estan bé?	270 (32,6)
Troba difícil controlar el comportament de la persona a qui cuida?	269 (32,4)
De vegades es veu forçat a ser dur o sever amb la persona que cuida?	350 (42,2)
De vegades creu que no pot fer el que realment seria necessari fer per la persona que cuida?	300 (36,2)
Sovint l'ha de rebutjar o ignorar?	171 (20,6)
Sovint se sent tan cansat i exhaust que no pot satisfer les necessitats de la persona a qui cuida?	326 (39,3)
Sovint li ha de cridar?	180 (21,7)
CASE ≥ 4 respostes positives	277 (33,4)
Mitjana de respostes positives (DE)	2,7 (2,32)

Per al **doctor Francesc Orfila**, investigador de l'IDIAP, *“la violència envers les persones d'edat avançada és una de les formes més ocultes i desconegudes de maltractament en el nostre entorn; així doncs, des dels serveis de proximitat, com són els centres d'atenció primària, s'ha de reforçar la conscienciació per a la prevenció, la detecció i el tractament d'aquestes situacions de què són objecte les persones grans”.*

Els autors de l'estudi van creure oportú analitzar com està i com se sent el cuidador per, a partir d'aquesta informació, tenir elements tangibles per valorar si pot presentar risc de maltractar la persona a qui cuida. És una manera de prevenir i detectar el maltractament.

Així mateix, el doctor **Orfila** concreta *“cal tenir present, però, que el fet que hi hagi risc de maltractament no vol dir que aquest es produeixi sempre”.*

Perfil del cuidador i de la persona cuidada

A l'estudi, un 65% de les persones cuidades són dones, amb una mitjana d'edat de 84,2 anys, i un 64,2% d'aquestes presenta deteriorament cognitiu.

Igualment, el 82,8% dels cuidadors també són dones, amb una mitjana d'edat de 63,3 anys. El 58% d'aquestes són les filles de la persona a qui cuiden, i en un 87,4% dels casos les dues viuen juntes.

Què entenem per maltractament?

Segons la Declaració de Toronto (2002) s'entén per maltractament a una anciana o ancià : *"l'acció única o repetida, o la manca de resposta apropiada, que succeeixi dintre de qualsevol relació on existeixi una expectativa de confiança i que ocasioni dany o angoixa a una persona gran."*

Les persones ancianes poden patir diferents tipus de maltractament, que bàsicament es classifiquen en vuit categories: abús físic, abús sexual, negligència, abandonament, abús psicològic, abús econòmic, auto negligència, i vulneració de drets.

Què és l'IDIAP?

La Fundació Jordi Gol i Gurina va ser creada, l'any 1996, per l'Institut Català de la Salut, amb la finalitat de promoure i gestionar la innovació, la formació, la docència i la recerca clínica, epidemiològica i en serveis de la salut en l'àmbit de l'atenció primària.

Des de 2006 és l'Institut d'Investigació en Atenció Primària Jordi Gol (IDIAP Jordi Gol). El 2010 s'adscriu a la UAB com a institut universitari de recerca en atenció primària.

Des de l'agost de 2011 té la **certificació de qualitat ISO 9001:2008**, en les seves activitats de suport i assessorament a projectes de recerca.

1 Podeu accedir al Test de Zarit a l'enllaç següent:

http://salpub.uv.es/SALPUB/practicum12/docs/visidom/Escalas+Instrum_valoracion_atencion_domiciliaria/069_ESCALA_SOBRECARGA_CUIDADOR_Test_Zarit.pdf